

УДК 338.48

М. П. Денисенко,
 д. е. н., професор, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
 ORCID ID: 0000-0001-8767-9762
 А. М. Гришко,
 студентка, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
 ORCID ID: 0000-0002-2587-8982

DOI: 10.32702/2306-6806.2019.12.61

ЗАХОДИ ПОКРАЩАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

М. Denysenko,
 Doctor of Economics Sciences, Professor, Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv
 A. Hryshko,
 Student, Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv

MEASURES TO IMPROVE THE FINANCIAL STATUS OF ENTERPRISES IN MODERN ECONOMIC CONDITIONS

У статті акцентовано, що фінансовий стан є важливою характеристикою економічної діяльності підприємства в зовнішньому середовищі, який визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал в діловому співробітництві, оцінює, в якому ступені гарантовані економічні інтереси самого підприємства та його партнерів по фінансовим та іншим відносинам. У сучасних умовах господарювання проблема забезпечення стабільного фінансового стану підприємств посідає чільне місце в загальному управлінні, адже кризовий стан економіки України, дефіцит державного бюджету, зниження рівня ефективності виробництва спонукають вітчизняних підприємців до постійного пошуку нових заходів забезпечення ефективності ведення бізнесу. Фінансовий стан підприємства треба систематично й усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності підприємства як у статистиці за певний період, так і в динаміці — за ряд періодів, дасть змогу визначити "больові точки" у фінансовій діяльності та способи ефективнішого використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення. Неefективність використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства і, як наслідок, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації продукції. До невиконання плану прибутку, зниження рентабельності підприємства, та загрози економічних санкцій. Зазначено, що фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства. Розкрито сутність і значення фінансового стану підприємства, основні завдання аналізування та основні групи показників, що його характеризують. Проаналізовано основні шляхи щодо покращання фінансового стану підприємства та визначено комплекс основних заходів щодо підвищення ефективної діяльності та зміцнення його фінансової стійкості.

The article emphasizes that the financial condition is an important characteristic of the economic activity of the enterprise in the external environment, which determines the competitiveness of the enterprise, its potential in business cooperation, assesses the extent to which the economic interests of the enterprise and its partners in financial and other relations are guaranteed. In today's economic conditions, the problem of ensuring a stable financial status of enterprises is at the forefront of general management, since the crisis state of the Ukrainian economy, deficits of the state budget, reducing the level of production efficiency encourage domestic entrepreneurs to constantly look for new measures to ensure business efficiency. The financial position of the enterprise should be systematically and comprehensively assessed using different methods, techniques and methods of analysis. This will make it possible to critically evaluate the financial results of the enterprise's activity both in statistics for a certain period and in dynamics — for a number of periods, will allow to identify "pain points" in financial activity and ways of more efficient use of financial resources, their rational allocation. Inefficient use of financial resources leads to low solvency of the enterprise and, as a consequence, to possible disruptions in the supply, production and sale of products. To the failure of the plan of profit, decrease of profitability of the enterprise, and threat of economic sanctions. It is stated that the financial activity of the enterprise should be aimed at ensuring the systematic receipt and efficient use of financial resources, observance of settlement and credit discipline, achievement of rational balance of own and borrowed funds, financial stability. the purpose of effective functioning of the enterprise. The essence and value of the financial state of the enterprise, the main tasks of analysis and the main groups of indicators that characterize it are revealed. The main ways to improve the financial condition of the enterprise are analyzed and a set of basic measures for improving the effective activity and strengthening its financial stability are determined.

Ключові слова: фінансовий стан, грошові потоки, ефективність, державний бюджет, аналізування фінансового стану.

Key words: financial status, cash flows, asset efektyvnict, government budget, analysis of financial condition.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасних умовах господарювання діяльність кожного господарюючого суб'єкта є предметом уваги великого кола учасників ринкових відносин (організацій і

осіб), зацікавлених у результаті його функціонування. Варто сказати, що підприємства здобувають самостійність, несуть повну відповідальність за результати своєї виробничо-господарської діяльності перед

співвласниками (акціонерами), працівниками, банком і кредитором. У зв'язку із цим, актуальність теми цієї роботи очевидна: для того щоб забезпечувати виживаність підприємства в сучасних умовах господарювання, управлінському персоналу важливо, насамперед, уміти ретельно аналізувати й реально оцінювати фінансові стани, як свого підприємства, так і існуючих потенційних конкурентів.

Фінансовий стан — це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства. Воно є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин на підприємстві й тому визначається сукупністю виробничо-господарських факторів. Фінансова діяльність охоплює процеси формування, рухи й забезпечення збереження майна підприємства, контролю його використання. Вона визначає конкурентноздатність, потенціал у діловому співробітництві, оцінює, у якому ступені гарантовані економічні інтереси самого підприємства і його партнерів у фінансовому й виробничому відношенні. Тому виявлення заходів покращання фінансового стану є головним завданням кожного підприємства.

МЕТА І ЗАВДАННЯ

Метою статті є дослідження сутності фінансового стану підприємства та обґрунтування заходів його покращання.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Вивченням актуальних проблем оцінки фінансового стану підприємства займалося багато вітчизняних вчених. Основним аспектам цих проблем присвятили свої роботи такі дослідники: Аверіна М.Ю. [7], Дончак Л.Г. [6], Карпенко Г.В. [2], Конєва Н.О. [5], Обущак Т.А. [3], Пітінова А.О. [9], Приходько Н.І. [13], Рудницька О.М. [4], Смачило В.В. [1], Таранюк К.М. [8], Ціхановська О.М. [6], Черниш С.С. [14], Шаповалова І.О. [5]. Аналізування літературних джерел показало, що дослідження цих авторів є ґрунтовними, проте ряд питань залишилося невирішеними та потребують подальшого дослідження.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Підприємства, які працюють у сучасних умовах господарювання, несуть повну відповідальність за свої зобов'язання перед ланками фінансово-кредитної системи, постачальниками, власними працівниками, а також за результатами виробничо-фінансової діяльності. Здатність підприємства своєчасно погашати свої боргові зобов'язання характеризує його фінансовий стан.

Аналізування визначення поняття "фінансовий стан" вітчизняними вченими наведено у таблиці 1.

З нашої точки зору, найбільш повним є визначення фінансового стану Смачило В.В. та Обущак Т.А.

Фінансовий стан може бути стійким, нестійким (передкризовим) і кризовим. Здатність підприємства вчасно провадити платежі, фінансувати свою діяльність на розширеній основі, переносити непередбачені потрясіння й підтримувати свою платоспроможність у несприятливих обставинах свідчить про його стійкий фінансовий стан, і навпаки [16].

Фінансовий стан підприємства, його стабільність залежать від результатів виробничої, комерційної й фінансової діяльності. Якщо виробничий і фінансовий плани успішно виконуються, то це позитивно впливає на фінансове становище підприємства. І, навпаки, у результаті недовиконання плану по виробництву й реалізації продукції відбувається підвищення її собівартості, зменшення виторгу й суми прибутку і як результат погіршення фінансового стану підприємства і його платоспроможності. Отже, стійкий фінансовий стан не є щасливою випадкові-

стю, а підсумком грамотного, умілого керування всім комплексом факторів, що визначають результати господарської діяльності підприємства.

Стійке фінансове становище також впливає на виконання виробничих планів і забезпечення потреб виробництва необхідними ресурсами. Тому фінансова діяльність як складова частина господарської діяльності повинна бути спрямована на забезпечення планомірного надходження й витрати грошових ресурсів, виконання розрахункової дисципліни, досягнення раціональних пропорцій власного й позикового капіталу й найбільш ефективно його використання.

Щоб розвиватися в умовах змішаної економіки й не допустити банкрутства, потрібно знати, як управляти фінансами, якою повинна бути структура капіталу по складу й джерелам утворення, яку частку повинні займати власні кошти, а яку — позикові. Варто знати й уміти аналізувати такі показники, як платоспроможність, фінансова стабільність, ділова активність, рентабельність і так далі.

Основні завдання аналізування фінансового стану підприємства: ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами, стану і динаміки ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства, рентабельності підприємства та кількісна оцінка його конкурентоспроможності, стану підприємства на фінансовому ринку та пошук резервів підвищення рентабельності виробництва [10].

В об'єктивній оцінці фінансового стану зацікавлені всі користувачі бухгалтерської (фінансової) звітності, що у Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку об'єднані в три основні групи, це особи які: безпосередньо займаються бізнесом на даному підприємстві, не працюють на підприємстві, але мають пряму фінансову зацікавленість у даному бізнесі (наприклад, власники акцій), мають непряму фінансову зацікавленість у цьому бізнесі (податкові служби; фондові біржі, що займаються купівлею-продажем цінних паперів; органи, що контролюють ціни, експорт та імпорт; профспілка).

Інформаційною базою аналізування фінансового стану підприємства є фінансова звітність. Фінансова звітність — це сукупність форм звітності, які складені

Таблиця 1. Визначення змісту поняття "фінансовий стан"

№	Автор	Зміст поняття
1.	Аверіна М.Ю. [7]	Фінансовий стан підприємства визначається у платоспроможності підприємства внаслідок кругообігу засобів
2.	Обущак Т.А. [12]	Фінансовий стан підприємства — це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів
3.	Пітінова А.О. [9]	Фінансовий стан підприємства — це показник його фінансової конкурентоздатності, тобто платоспроможності, кредитоспроможності
4.	Приходько Н.І. [13] Черниш С.С. [14]	Фінансовий стан — це результат виробничо-фінансової діяльності. Він характеризується величиною засобів підприємства, їх матеріально-технічного постачання, виробництва, реалізації та прибутку
5.	Смачило В.В. [1]	Фінансовий стан — це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика діяльності підприємства в певному періоді, що відображає ступінь забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, раціональності їх розміщення, забезпеченості власними обіговими коштами для своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями та здійснення ефективної господарської діяльності в майбутньому

за даними фінансового обліку з метою надання зовнішнім і внутрішнім користувачам узагальненої інформації про фінансовий стан у зручному і зрозумілому вигляді для прийняття цими користувачами певних ділових рішень. Складання фінансової звітності відбувається на основі Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО) № 1—5 [11].

Розрізняють попереднє та комплексне аналізування.

Попереднє аналізування забезпечує попередню оцінку результатів діяльності підприємства. Він може виконуватися самим підприємством для власної оцінки своєї діяльності з метою допомогти керівнику. Такий аналіз може виконуватися і банком-кредитодавцем за даними підприємства — клієнта (передбачуваного). Мета такого аналізу — оцінити ступінь ризику неповернення кредиту. Аналіз може проводитися і підприємством-суміжником.

Комплексне аналізування може проводитися самим підприємством для власних потреб (з метою виявити недоліки у виробничо-господарській та фінансовій діяльності і усунути їх, проаналізувати та виявити тенденції, потенційні можливості), аудиторською службою для встановлення рейтингу підприємства. Таким аналізом охоплюються результати роботи підприємства за декілька останніх років (2—3 роки).

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Система заходів для підтримки фінансового стану на високому рівні повинна передбачати:

- постійний моніторинг зовнішнього і внутрішнього станів підприємства;
- розробку заходів із зниження зовнішньої вразливості підприємства;
- розробку підготовчих планів при виникненні проблемних ситуацій,
- здійсненні попередніх заходів для їхнього забезпечення;
- провадження планів практичних заходів у разі виникнення кризової ситуації, прийняття ризикових і нестандартних рішень у випадку відхилення розвитку ситуації;
- координацію дій всіх учасників і контроль за виконанням заходів та їхніми результатами [5, с. 59].

Першочерговим етапом у покращанні фінансового стану українських підприємств є пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, яке б забезпечило мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу. Оптимізація ліквідності підприємства реалізується за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації — системи заходів, спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого, на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання [4].

Головним із заходів покращання фінансового стану є мобілізація внутрішніх резервів підприємства — явних та прихованих. Пошук резервів, які можуть бути використані для покращання фінансового стану підприємства, проводиться шляхом ґрунтовної оцінки всіх складових його діяльності.

Удосконалення фінансового стану підприємства можливе за рахунок збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків. Підвищення розмірів вхідних грошових потоків можливе за рахунок:

- збільшення виручки від реалізації;
- продажу частини основних фондів;
- рефінансування дебіторської заборгованості.

Пошук резервів, які можуть бути використані для покращання фінансового стану підприємства, проводиться шляхом ґрунтового аналізу всіх складових його діяльності [2].

Одним з основних напрямів пошуку резервів є зменшення вихідних грошових потоків, до них належать:

- оплата товарів, робіт, послуг, що належать до валових витрат;
- оплата товарів, робіт послуг, що не належать до валових витрат;
- здійснення реальних та фінансових інвестицій;
- сплата податків та інших платежів до бюджету;
- повернення капіталу, який був залучений на фінансовому ринку [2].

На обсяги останніх двох напрямів підприємству впливати важко. Розмір податкових та інших платежів до бюджету залежить від встановленого державою порядку про визначення об'єктів оподаткування, ставок та термінів сплати. Обсяги платежів та відсотків визначаються умовами кредитних договорів та умовами випуску облігацій. Можливості впливу підприємства на перші три напрями є ширшими.

Зниження собівартості продукції та витрат, джерелом покриття яких є прибуток, — головний внутрішній резерв покращання платоспроможності підприємства.

На кожному підприємстві, залежно від його особливостей, можуть бути різними набір факторів, які впливають на собівартість:

- обсяг виробництва;
- номенклатура та асортимент продукції;
- технічний рівень виробництва;
- організація виробництва та умов праці;
- ціна одиниці продукції, що реалізується [3].

В умовах конкурентного середовища актуальності набуває оптимізація збутової політики підприємства. Стимулювати збут можна різними методами. Бажаний результат можна отримати наданням знижок покупцям, помірними зменшеннями цін, застосуванням масової реклами. Для оптимізації обсягів дебіторської заборгованості потрібно вибрати найбільш доцільні строки платежів та форми розрахунків із споживачами (попередня оплата, з відстрочкою платежу, за фактом відвантаження продукції). Попри значні обсяги дебіторської заборгованості, на нашу думку, доцільним є надання відстрочки платежу споживачам, адже за рахунок цього збільшується обсяг реалізації, а разом з тим і прибуток (для стимулювання збуту в умовах високої конкуренції). З іншого боку, в цьому випадку є ризик виникнення додаткових витрат по залученню короткострокових банківських кредитів для компенсації дебіторської заборгованості [10].

Основним заходом покращання фінансового стану є збільшення виручки від реалізації. А розмір виручки від реалізації залежить від:

- обсягів реалізації продукції;
- ціни одиниці продукції, що реалізується [2].

Шляхами удосконалення фінансового стану підприємства через виявлення прихованих резервів є: здача в оренду основних фондів, які не повною мірою використовуються у робочому процесі; використання зворотного лізингу [8].

Практичні розрахунки фінансового стану підприємства за 2017—2018 роки розглянемо на прикладі ПрАТ "Асфальтобетонний завод "АБ Столичний", використовуючи форму № 1 "Баланс" та форму № 2 "Звіт про фінансові результати" [15], за попереднім аналізом.

Для цього аналізу треба розрахувати такі показники:

- коефіцієнт незалежності;
- коефіцієнт фінансової стійкості;
- коефіцієнт ділової активності;
- коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів;
- коефіцієнт ефективності використання власного капіталу;
- загальний коефіцієнт покриття по балансу;
- коефіцієнт участі власного капіталу і довгострокові зобов'язання в запасах.

Проведемо реальні розрахунки показників.

1. Коефіцієнт незалежності =

$$= \frac{\text{ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ}}{\text{ВАЛЮТА БАЛАНСУ}} = \frac{\text{рядок 1495}}{\text{рядок 1900}};$$

а) Коеф. незалежності (2017) = $119\,315 / 127\,755 = 0,934$ (або ~ 93,4 %).

б) Коеф. незалежності (2018) = $253\,873 / 317\,088 = 0,801$ (або ~ 80,1 %).

Коефіцієнт (показник) незалежності (власності) показує, яка питома вага власного капіталу в валюті балансу. Чим більше питома вага власного капіталу в валюті балансу, тим більш незалежний стан у підприємства, від позикових джерел, тобто тим вище коефіцієнт власності. Допустима величина показника 0,5. Це означає, що якщо коефіцієнт незалежності 0,5 та більше, власний капітал складає половину, або більше половини валюти балансу, тобто стан підприємства незалежний.

У нашому випадку цей коефіцієнт більший за 0,5 тому можна вважати стан підприємства незалежним.

2. Коефіцієнт фінансової стійкості =

$$= \frac{\text{ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ} + \text{ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ}}{\text{ВАЛЮТА БАЛАНСУ}} = \frac{\text{рядок 1495} + \text{рядок 1595}}{\text{рядок 1900}};$$

а) Коеф. фін. стійкості (2017) = $(119\,315 + 0) / 127\,755 = 0,934$.

б) Коеф. фін. стійкості (2018) = $253\,873 / 317\,088 = 0,801$.

Коефіцієнт фінансової стійкості характеризує стійкість фінансового стану. Середній його рівень 0,7, тобто якщо власний капітал разом з довгостроковими зобов'язаннями складають 0,7 і більше (70% і більше), тоді фінансове становище підприємства стійке. В протилежному випадку (якщо коефіцієнт фінансової стійкості менше 0,7) — воно не стійке.

Ми бачимо, що цей коефіцієнт складає більше 70%, отже, можна свідчити про те, що фінансове становище підприємства стійке.

3. Коефіцієнт ділової активності =

$$= \frac{\text{ЧИСТИЙ ДОХІД}}{\text{СЕРЕДНЬОРІЧНА ВАЛЮТА БАЛАНСУ}} = \frac{\text{рядок 2000}}{\text{рядок 1900}};$$

а) коеф. діл. акт (2017) = $299\,459 / 127\,755 = 2,344$.

б) коеф. діл. акт (2018) = $362\,944 / 317\,088 = 1,145$.

Коефіцієнт ділової активності характеризує обіговість усього майна підприємства, вимірюється в оборотах, розраховується за період, що аналізується.

4. Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів =

$$= \frac{\text{ФІН. РЕЗ. ВІД ЗВИЧАЙН. ДІЯЛЬН. ДО ОП.} + \text{ФІН. РЕЗ. ВІД НАДЗ. ДІЯЛЬН.}}{\text{ВАЛЮТА БАЛАНСУ}} = \frac{\text{рядок 2290} + \text{рядок 2295}}{\text{рядок 1900}};$$

а) коеф. еф. в-ння фін. ресурсів (2017) = $(73\,951 + 0) / 127\,755 = 0,579$.

б) коеф. еф. в-ння фін. ресурсів (2018) = $(50\,912 + 0) / 317\,088 = 0,160$.

Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів (всього майна) характеризує кількість прибутку від звичайної діяльності до оподаткування та надзвичайного прибутку, на 1 грн майна (капіталу).

5. Коефіцієнт ефективності використання власного капіталу =

$$= \frac{\text{ЧИСТИЙ ПРИБУТОК}}{\text{СЕРЕДНЯ ВАРТІСТЬ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ}} = \frac{\text{рядок 2350 (форма 2)}}{\text{рядок 1495 (форма 1)}};$$

а) коеф. еф. в-ння власного кап. (2017) = $59\,430 / 119\,315 = 0,498$.

б) коеф. еф. в-ння власного кап. (2018) = $38\,567 / 253\,873 = 0,152$.

Коефіцієнт ефективності використання власного капіталу показує скільки чистою прибутку (збитку) припадає на 1 грн власного капіталу.

6. Загальний коефіцієнт покриття по балансу =

а) заг. коеф. покр. по бал. (2017) = $99\,909 / 8\,440 = 11,837$ раз.

б) заг. коеф. покр. по бал. (2018) = $105\,022,5 / 24\,162,5 = 4,346$ раз.

Загальний коефіцієнт покриття по балансу показує скільки раз наявними обіговими коштами можна покрити поточні зобов'язання. Виражається він в разях. Середня допустима його величина 2,0—2,5 раз. Однак при високій обіговості обігових активів даний показник може бути і менше ніж 2,0—2,5, але не менше 1.

7. Коефіцієнт участі вл. капіталу і довгострокові зобов'язання в запасах (дані наведено у табл. 2)

$$= \frac{\text{ВЛАСНИЙ КАП.} - \text{НЕОБОРОТНІ АКТИВИ} + \text{ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ}}{\text{ЗАПАСИ}} = \frac{\text{рядок 1495} - \text{рядок 1095} + \text{рядок 1595}}{\text{рядок 1100} + \text{рядок 1104}};$$

а) коеф. уч. вл. кап і д-г. зоб. в зап. (2017) = $(119\,315 - 27\,846) / 33\,511 = 2,729$

б) коеф. уч. вл. кап і д-г. зоб. в зап. (2018) = $(126\,936,5 - 53\,521,5 + 7\,445) / 38\,222 = 1,726$.

Коефіцієнт (показник) участі власного капіталу та довгострокових зобов'язань в запасах характеризується питомою вагою власного капіталу і довгострокових зобов'язань в запасах. Виражається він у частках одиниць, та його можна виразити у відсотках. Тоді він показує скільки відсотків у запасах складає власний капітал з довгостроковими зобов'язаннями.

Фінансовий стан підприємства незалежний, оскільки коефіцієнт незалежності вище ніж 0,5 як у 2017 так і в 2018 році. Також підприємство фінансово стійке, бо коефіцієнт фінансової стійкості вище 0,7. Помічена тенденція до погіршення показника у 2018 році.

Всі активи підприємства (капітал) протягом 2017 року зробили 2,3 обороти, що свідчить про незначну ділову активність підприємства, але протягом 2018 року показник вже становив 1,1 обороти, можна сказати про те, що ділова активність почала значно зменшуватися.

На кожен 1 грн всього майна (капіталу) в середньому за 2017 році припадало 0,579 грн прибутку. Проте даний показник погіршився у 2018 році — до 0,160 грн прибутку на кожен гривню всього майна (капіталу).

Ефективність використання власних активів нижче, ніж використання всього майна. У 2017 році цей показник становив — 0,498, а в 2018 році помітне значне зниження до 0,152.

Наявні короткострокові зобов'язання підприємство може покрити обіговими коштами в 2017 році 11,837 раз, а в 2018 році 4,346 раз. Тенденція до зменшення показника на кінець досліджуваного періоду. Величина показника вище допустимого значення 2,0—2,5.

Останній, сьомий, показник участі власного капіталу та довгострокових зобов'язань в запасах показує, що у 2017 році запаси на 100% створювались за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань, 0% — за рахунок кредиторської заборгованості. У 2018 році ситуація повторилася, але показник зменшився, що є не дуже гарною ознакою для підприємства.

ВИСНОВКИ

Фінансовий стан підприємства характеризується сукупністю параметрів, які виражають наявність, роз-

Таблиця 2. Вихідні дані підприємства

Рік	Власний кап.	Необор. акт.	Довгостр. зоб.	Запаси
2017	119 315	27 846	-	33 511
2018	126 936,5	53 521,5	7 445	38 222

міщення і використання фінансових ресурсів підприємства. А його оцінка є важливою умовою для ефективного управління підприємством, для розміщення та використання його ресурсів.

Проаналізувавши фінансовий стан ПрАТ "Асфальтобетонний завод "АБ Столичний" можна сказати, що він є незалежним, фінансово стійким, короткострокові зобов'язання підприємство може покрити обіговими коштами, запаси створювалися за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань без участі кредиторської заборгованості, а отже, попри деяке зменшення показників ефективності використання власного капіталу, фінансових ресурсів, ділової активності підприємства, але в рамках допустимої норми, діяльність є цілком успішною.

У процесі покращення та підтримки фінансового стану підприємства слід впровадити такі заходи: оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу, мобілізація внутрішніх резервів, збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків, зниження собівартості продукції та витрат, оптимізація збутової політики, збільшення виручки від реалізації, виявлення прихованих резервів.

Література:

- Смачило В.В. Оцінка фінансової стійкості підприємств / В.В. Смачило, Ю.В. Будникова // Економічний простір: Збірник наукових праць. — 2008. — № 20/2. — С. 35—40.
- Карпенко Г. В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства / Г.В. Карпенко // Економіка держави. — 2010. — № 1. — С. 61—62.
- Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства / Т.А. Обущак // Актуальні проблеми економіки. — 2009. — № 9. — С. 92—100.
- Рудницька О.М. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств / О.М. Рудницька, Я.Р. Біленька // Вісник Національного університету "Львівська політехніка": Збірник наукових праць. — 2009. — № 639. — С. 132—138.
- Конєва Н.О., Шаповалова І.О. шляхи покращення фінансового стану підприємств [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/16_13.pdf
- Дончак Л.Г., Ціхановська О.М. Ділова активність підприємства та шляхи її зміцнення / Л.Г. Дончак, О.М. Ціхановська // Економіка та управління підприємствами. — 2017. — Випуск 10. — С. 250—255.
- Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення М.Ю. Аверіна // Актуальні проблеми економіки. — 2012. — № 9. — С. 92—100.
- Таранюк К.М. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / К.М. Таранюк. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2010/Economics/73896.doc.htm
- Пітінова А.О. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства: сутність і необхідність // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки. — 2013. — № 4. — С. 379—389.
- Шморгун Н.П., Головко В.І. Фінансовий аналіз. — К.: Центр навчальної літератури. 2006, — 528 с.
- Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження Положень (стандартів) бухгалтерського обліку" від 31.03.1999р. (зі змінами).

12. Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства // Актуальні проблеми економіки. — 2007. — № 9. — С. 92—98.

13. Приходько Н.І. Поняття фінансового стану підприємства: деякі аспекти його визначення. ФІП ФІП PSE. 2010. Т. 8. С. 188—190.

14. Черниш С.С. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану на вітчизняних підприємствах. Інноваційна економіка. 2012. № 5. С. 142—146.

15. Публічна інформація [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ab-asfalt.com.ua/o-nas/osobaya-informatsiya/>

16. Денисенко М.П. Стан та тенденції розвитку сучасного підприємства: монографія / За ред. д. е. н., проф. М.П. Денисенка. — К.: ДКС центр, 2019. — 464 с.

References:

- Smachylo, V.V. and Budnykova, Yu.V. (2008), "Assessment of financial stability of enterprises", *Ekonomicznyj prostor: Zbirnyk naukovykh prats'*, vol. 20/2, pp. 35—40.
- Karpenko, H.V. (2010), "Ways to improve the financial condition of the enterprise", *Ekonomika derzhavy*, vol. 1, pp. 61—62.
- Obuschak, T.A. (2009), "The essence of the financial condition of the enterprise", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 9, pp. 92—100.
- Rudnyts'ka, O.M. and Bilen'ka, Ya.R. (2009), "Ways to improve the financial condition of Ukrainian enterprises", *Visnyk Natsional'noho universytetu "L'viv's'ka politekhnika"*: *Zbirnyk naukovykh prats'*, vol. 639, pp. 132—138.
- Konieva, N.O. and Shapovalova, I.O. (2013), "Ways to improve the financial condition of enterprises", available at: http://mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/16_13.pdf (Accessed 30 Nov 2019).
- Donchak, L.H. and Tsikhanovs'ka, O.M. (2017), "Business activity of the enterprise and ways of its strengthening", *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy*, vol. 10, pp. 250—255.
- Averina, M.Yu. (2012), "Analysis and evaluation of the financial condition of the enterprise: ways", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol.9, pp. 92—100.
- Taraniuk, K.M. (2010), "Ways to improve the financial condition of the enterprise", available at: http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2010/Economics/73896.doc.htm (Accessed 30 Nov 2019).
- Pitinova, A.O. (2013), "Comprehensive assessment of the financial condition of the enterprise: the essence and necessity", *Molodizhnyj naukovyj visnyk UABS NBU, Serii: Ekonomichni nauky*, vol. 4, pp. 379—389.
- Shmorhun, N.P. and Holovko, V.I. (2006), *Finansovyj analiz [Financial analysis]*, Tsentri navchal'noi literatury, Kyiv, Ukraine.
- Ministry of Finance of Ukraine (1999), Order "On approval of the Regulations (standards) accounting", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99> (Accessed 30 Nov 2019).
- Obuschak, T.A. (2007), "The essence of the financial condition of the enterprise", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 9, pp. 92—98.
- Prykhod'ko, N.I. (2010), "The concept of financial condition of the enterprise: some aspects of its definition", *FIP FYP PSE*, vol. 8, pp. 188—190.
- Chernysh, S.S. (2012), "Problems of applying the methods of analysis of financial condition at domestic enterprises", *Innovatsijna ekonomika*, vol. 5, pp. 142—146.
- PrAT "AB Stolychnyj" (2019), available at: <http://ab-asfalt.com.ua/o-nas/osobaya-informatsiya/> (Accessed 30 Nov 2019).
- Denysenko, M.P. (2019), *Stan ta tendentsii rozvytku suchasnoho pidpriemstva [Condition and tendencies of development of modern enterprise]*, DKS tsentr, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 03.12.2019 р.